

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ЕКОНОМІКА ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ У РОСЛИННИЦТВІ
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми

ЗАХИСТ І КАРАНТИН РОСЛИН

за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин»

на першому рівні вищої освіти (бакалаврський)

Суми - 2021

Розробник: AS Сухоставець А.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва	протокол від 12. 06.2021 р. № 12
	Завідувач кафедри <u>Stel -</u> С.І. Терещенко

Погоджено:

Гарант освітньої програми Башу О.М. Бакуменко

Декан факультету агротехнологій та природокористування Stel - І.М. Коваленко

Рецензія на робочу програму (додається) надана доцент кафедри захисту рослин Stel - В.М. Деменко

Зав. кафедри економіки та підприємництва Stel - С.І. Терещенко

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Stel - (Stel -)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 30.08 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	34. Економіка виробничих процесів у рослинництві								
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / Економіки та підприємництва								
3.	Статус ОК	Обов'язковий								
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Захист і карантин рослин / 202 – Захист і карантин рослин								
5.	ОК може бути запропонований для	-								
6.	Рівень НРК	6 рівень								
7.	Семестр та тривалість вивчення	7 семестр, 1-13 тижнів ЗР 1801-1, ЗР 1901-1 с.т. 3								
8.	Кількість кредитів ЄКТС	4,5								
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Загальний обсяг годин	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
			Лекційні		Практичні		Лабораторні			
			денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		135	26	-	26	-	-	-	83	-
10.	Мова навчання	Українська								
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Доцент кафедри економіки та підприємництва, кандидат економічних наук (PhD) Сухоставець Андрій Іванович								
11.1	Контактна інформація	<p>Доцент кафедри економіки та підприємництва кабінет 403а економічного корпусу ел. адреса: andrii.sukhostavets@snau.edu.ua. Профайл викладача - https://eim.snau.edu.ua/kafedri/ekonomiki/tereshhenko-svitlana-ivanivna/suxostavec-andrij-ivanovich/ Консультації: очна - щовівторка 13⁰⁰-14⁰⁰; онлайн через Zoom, Viber - щосереди з 16.00 до 17.00</p>								
12.	Загальний опис освітнього компонента	Зміст дисципліни формується із економічних та підприємницьких аспектів, вивчає закономірності ефективного ведення виробничих процесів в рослинництві з метою раціонального використання ресурсів та максимізації прибутку підприємства.								
13.	Мета освітнього компонента	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є формування компетентностей у здобувачів вищої освіти щодо ефективного ведення виробничих процесів в рослинництві з метою раціонального використання ресурсів та максимізації прибутку підприємства. Завдання: вивчити економіку виробничих процесів в рослинництві. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи економіки та підприємництва в аграрній сфері України; - показники ефективності використання ресурсів; - класифікацію витрат виробництва і собівартості продукції рослинництва; - основні показники оцінки ефективності діяльності підприємства; - основи економіки виробництва окремих видів продукції рослинництва; - суть та структуру бізнес-плану; - особливості кредитування та програми підтримки агровиробників. <p>Вміти:</p>								

		<ul style="list-style-type: none"> - аналізувати стан економіки та підприємництва в аграрній сфері України - розраховувати показники ефективності використання ресурсів в аграрному секторі; - розраховувати витрати виробництва й собівартість продукції рослинництва; - розраховувати та аналізувати основні показники оцінки ефективності діяльності підприємства; - аналізувати бізнес-план виробництва продукції рослинництва.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>Пререквізити: Вища математика, філософія.</p> <p>Постреквізити: Атестація (виконання і захист Кваліфікаційної роботи та атестаційний іспит).</p>
15	Політика академічної доброчесності	<p>Академічна доброчесність у СНАУ регулюється низкою нормативних документів, які розміщені на офіційному сайті ЗВО https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/.</p> <p>Ці документи визначають академічну доброчесність та містить вказівки щодо процедури, якої слід дотримуватися, коли учасник освітнього процесу порушив академічну доброчесність.</p> <p>Такі дії, як плагіат, видавання себе за іншу особу, шахрайство, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат, обман, необ'єктивне оцінювання вважаються прямим порушенням академічної доброчесності та спричинять суворі покарання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ст. 48 Закону України «Про освіту»). <p>Політика курсу</p> <p>Студенту рекомендовано не пропускати заняття, мати відповідний зовнішній вигляд, старанно виконувати завдання, активно брати участь у навчальному процесі. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час за попередньою домовленістю з викладачем. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності.</p> <p>Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:</p> <ul style="list-style-type: none"> – не пропускати навчальні заняття, не запізнюватись; – активно брати участь у навчальному процесі; – своєчасно виконувати навчальні завдання; – осмислювати, аналізувати, розуміти навчальний матеріал; – не відволікатися на сторонні справи під час занять; – з повагою ставитись до думки інших здобувачів вищої освіти; – не користуватися гаджетами під час занять без дозволу викладача; – приділяти достатню увагу самостійній роботі;

		<p>– для нарахування додаткових балів та підвищення рейтингу з дисципліни здобувачі вищої освіти можуть брати участь у наукових конференціях, підготувати наукову статтю тощо.</p> <p>Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та практичних заняттях, що включає здатність здобувача вищої освіти засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань. Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення освітнього компонента за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового контролів. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.</p> <p>Індивідуальні завдання, письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (15 % від загальної суми балів за конкретне заняття).</p> <p>Інклюзивність навчального процесу для осіб з особливими потребами застосовується з урахуванням їхніх можливостей та потреб (дистанційне навчання в системі Moodle тощо).</p>
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=689

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК					Як оцінюється РНД
	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	
ДРН 1. Використовувати у роботі знання щодо основ економіки та підприємництва в аграрній сфері України	x					Тести множинного вибору, розрахункові завдання, презентація, доповідь. Перевірка та аналіз виконаних завдань. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми.
ДРН 2. Знати та вміти аналізувати показники ефективності використання ресурсів в аграрному секторі	x	x		x		Тести множинного вибору, розрахункові завдання, презентація, доповідь. Перевірка та аналіз виконаних завдань. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми
ДРН 3. Знати сутність та вміти аналізувати витрати виробництва продукції рослинництва	x	x				Тести множинного вибору, розрахункові завдання, презентація, доповідь. Перевірка та аналіз виконаних завдань. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми
ДРН 4. Знати сутність та вміти аналізувати основні показники оцінки ефективності діяльності підприємства	x	x		x		Тести множинного вибору, розрахункові завдання, презентація, доповідь. Перевірка та аналіз виконаних завдань. Обговорення обраних

						шляхів розв'язання проблеми
ДРН 5. Знати основи економіки виробництва окремих видів продукції рослинництва	x	x	x	x	x	Тести множинного вибору, розрахункові завдання, презентація, доповідь. Перевірка та аналіз виконаних завдань. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми
ДРН 6. Знати основи складання бізнес-планів виробництва продукції рослинництва та джерела фінансування і державної підтримки аграрної галузі	x	x	x	x	x	Тести множинного вибору, розрахункові завдання, презентація, доповідь. Перевірка та аналіз виконаних завдань. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з				
	ден.	заочн.	ден.	заочн.	ден.	заочн.	
Модуль 1. Економіка та ресурси аграрного підприємства							
Тема 1. Теоретичні основи економіки	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 3. Земельні ресурси та їх використання	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 4. Трудові ресурси, продуктивність праці та її оплата	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 5. Капітал підприємства	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 6. Інвестиційні ресурси	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Модуль 2. Виробнича діяльність аграрного підприємства та її ефективність							
Тема 7. Витрати виробництва й собівартість продукції	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 8. Результати діяльності та економічна ефективність виробництва	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 9. Економіка виробництва зерна	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 10. Економіка виробництва технічних культур	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 11. Економіка виробництва овочів та фруктів	2		2		6		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 12. Бізнес-план аграрного підприємства та методика його складання	2		2		8		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Тема 13. Кредитне забезпечення та державна підтримка агровиробників	2		2		9		Основна: 1-5 Додаткова: 6-14
Всього	26		26		83		

3.1. Темі та план лекційних занять

№ з/п	Назва та план теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи економіки 1.1. Економіка підприємства як наука 1.2. Методологічні та методичні засади дослідження курсу 1.3 Особливості сільського господарства як галузі суспільного виробництва	2
2	Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання 2.1. Поняття, цілі, функції і напрями діяльності підприємства 2.2. Класифікація підприємств та характеристика їх видів 2.3. Форми об'єднань підприємств	2
3	Тема 3. Земельні ресурси та їх використання 3.1. Земельний фонд України 3.2. Державний земельний кадастр 3.3. Земельний кодекс України 3.4. Ефективність використання земельних ресурсів	2
4	Тема 4. Трудові ресурси, продуктивність праці та її оплата 4.1. Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства 4.2. Продуктивність праці: поняття і види 4.3. Поняття, види і методи мотивації праці 4.4. Оплата праці персоналу підприємства	2
5	Тема 5. Капітал підприємства 5.1. Основний капітал підприємства, його склад і структура 5.2. Амортизація основних засобів підприємства 5.3. Показники руху, відтворення, забезпеченості та ефективності використання основного капіталу підприємства 5.4. Економічна суть, склад та ефективність використання оборотного капіталу	2
6	Тема 6. Інвестиційні ресурси 6.1. Економічна сутність і класифікація інвестиційних ресурсів 6.2. Капітальні вкладення та їхня структура 6.3. Оцінка економічної ефективності капітальних вкладень	2
7	Тема 7. Витрати виробництва й собівартість продукції 7.1. Класифікація витрат на виробництво продукції 7.2. Методика визначення собівартості сільськогосподарської продукції 7.3. Шляхи зниження собівартості сільськогосподарської продукції	2
8	Тема 8. Результати діяльності та економічна ефективність виробництва 8.1. Економічні результати діяльності підприємства 8.2. Сутність і методи визначення рентабельності виробництва 8.3. Поняття і сутність ефективності	2
9	Тема 9. Економіка виробництва зерна 9.1. Економічне і соціальне значення зернового виробництва 9.2. Розвиток і розміщення виробництва зерна 9.3. Економічна ефективність зерна та напрями її підвищення 9.4. Формування ринку зерна в Україні	2
10	Тема 10. Економіка виробництва технічних культур 10.1. Технічні культури та їх економічне значення 10.2. Економіка виробництва льону-довгунцю 14.3. Економіка виробництва цукрових буряків 10.4. Економіка виробництва олійних культур	2

11	Тема 11. Економіка виробництва овочів та фруктів 11.1. Економіка виробництва картоплі 11.2. Економіка виробництва овочів 11.3. Економіка садівництва 11.4. Економіка виробництва винограду	2
12	Тема 12. Бізнес-план аграрного підприємства та методика його складання 12.1. Суть та особливості бізнес-плану, як складової перспективного планування 12.2. Структура бізнес-плану	2
13	Тема 13. Кредитне забезпечення та державна підтримка агровиробників 13.1. Сутність і зміст кредитного забезпечення агровиробників 13.2. Особливості кредитування аграрного сектора 13.3. Державна підтримка агровиробників	2
	Всього	26

3.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість год.
1	Тема 1. Теоретичні основи економіки	2
2	Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання	2
3	Тема 3. Земельні ресурси та їх використання	2
4	Тема 4. Трудові ресурси, продуктивність праці та її оплата	2
5	Тема 5. Капітал підприємства	2
6	Тема 6. Інвестиційні ресурси	2
7	Тема 7. Витрати виробництва й собівартість продукції	2
8	Тема 8. Результати діяльності та економічна ефективність виробництва	2
9	Тема 9. Економіка виробництва зерна	2
10	Тема 10. Економіка виробництва технічних культур	2
11	Тема 11. Економіка виробництва овочів та фруктів	2
12	Тема 12. Бізнес-план аграрного підприємства та методика його складання	2
13	Тема 13. Кредитне забезпечення та державна підтримка агровиробників	2
	Разом	26

3.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість год.
1	Тема 1. Теоретичні основи економіки	6
2	Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання	6
3	Тема 3. Земельні ресурси та їх використання	6
4	Тема 4. Трудові ресурси, продуктивність праці та її оплата	6
5	Тема 5. Капітал підприємства	6
6	Тема 6. Інвестиційні ресурси	6
7	Тема 7. Витрати виробництва й собівартість продукції	6
8	Тема 8. Результати діяльності та економічна ефективність виробництва	6
9	Тема 9. Економіка виробництва зерна	6
10	Тема 10. Економіка виробництва технічних культур	6
11	Тема 11. Економіка виробництва овочів та фруктів	6
12	Тема 12. Бізнес-план аграрного підприємства та методика його складання	8
13	Тема 13. Кредитне забезпечення та державна підтримка агровиробників	9
	Разом	83

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Використовувати у роботі знання щодо основ економіки та підприємництва в аграрній сфері України	- словесні; - наочні; - практичні; - за рівнем пізнавальної активності; - інтерактивних методів навчання; - нетрадиційні методи навчання.	8	Опрацювання літератури і продумування проблемних питань лекцій, вирішення завдань; - робота з відповідною літературою, ведення записів, конспектів; - обговорення навчального матеріалу; - підготовка доповідей, презентацій; - виконання індивідуального завдання; використання ПК	12
ДРН 2. Знати та вміти аналізувати показники ефективності використання ресурсів в аграрному секторі		16		24
ДРН 3. Знати сутність та вміти аналізувати витрати виробництва продукції рослинництва		4		6
ДРН 4. Знати сутність та вміти аналізувати основні показники оцінки ефективності діяльності підприємства		4		6
ДРН 5. Знати основи економіки виробництва окремих видів продукції рослинництва		12		18
ДРН 6. Знати основи складання бізнес-планів виробництва продукції рослинництва та джерела фінансування і державної підтримки аграрної галузі		8		17

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та формативного оцінювання. Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентами та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити, досягнуті чи ні встановлені результати навчання. Для цього і використовуються декілька методів одночасно.

5.1. Сумативне оцінювання

Сумативне оцінювання – підбиває підсумки навчальної діяльності студента у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів, СРС, атестація та іспит. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Частка	Дата
---	-------------------------------	---------------	------

		у загальній оцінці	складання
1.	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. (Модуль 1. Економіка та ресурси аграрного підприємства; теми 1-6).	20 балів / 20%	7 семестр, 6 тиждень
2.	Контролюючий тест (питання з множинним вибором; проміжна атестація)	15 балів / 15%	7 семестр, 6 тиждень
3.	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання (Модуль 2. Виробнича діяльність аграрного підприємства та її ефективність; теми 7-13)	35 балів / 35%	7 семестр, 13 тиждень
4.	Письмовий екзамен (різновид – тестовий у поєднанні з розгорнутою відповіддю на індивідуальне завдання)	30 балів / 30%	7 семестр, екзаменаційна сесія

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<i><12 балів</i>	<i>12-15 балів</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>18-20 балів</i>
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. (Модуль 1. Економіка та ресурси аграрного підприємства; Теми 1-6).	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені висновки щодо використання отриманих знань у професійній діяльності
Контролюючий тест (питання з множинним вибором; проміжна атестація)	<i><9 балів</i>	<i>9-11 балів</i>	<i>12-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Менше 6 вірних відповідей на питання тесту	6-7 вірних відповідей на питання тесту	8 вірних відповідей на питання тесту	9-10 вірних відповідей на питання тесту
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання (Модуль 2. Виробнича діяльність аграрного підприємства та	<i><21 балів</i>	<i>21-26 балів</i>	<i>26-31 балів</i>	<i>31-35 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка

її ефективність; теми 7-13)		вивченого матеріалу		та своє бачення певної проблеми,
Іспит	<18 балів	18-21 балів	22-26 балів	27-30 балів
	<60% правильних відповідей Відсутність розуміння конкретних предметних теорій, парадигм, концепцій та принципів	60-74% правильних відповідей Деяке розуміння конкретних предметних теорій, парадигм, концепцій та принципів Відтворюват и знання на основі безпосереднь о викладеного матеріалу в межах ОК	75-89% правильних відповідей Розуміння специфічних теорій, парадигм, концепцій та принципів, а також розуміння більш спеціалізовани х областей Відтворювати знання, безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК із деякими доказами більш широкого досліджень	90-100% правильних відповідей. Глибоке розуміння специфічних теорій, парадигм, концепцій та принципів, а також глибоке розуміння більш спеціалізованих областей Відтворювати знання отримані поза межами безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК Вміння шукати аналізувати, синтезувати узагальнювати та критично оцінювати інформацію

5.2. Формативне оцінювання

Формативне оцінювання (assessment) є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самих здобувачів. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Невеликі тести (до 5 хв.)	Щотижнево, наприкінці практичного заняття
2	Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено	Щотижнево, упродовж семестру
3	Перевірка та аналіз виконаних завдань	Щотижнево, упродовж семестру
4	Індивідуальні бесіди про результати виконаних завдань	Щотижнево, упродовж семестру
5	Захист практичних робіт	Щотижнево, упродовж семестру
6	Аналіз фахових текстів	Щотижнево, упродовж семестру
7	Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми	Щотижнево, упродовж семестру

8	Усні презентації, самооцінювання та взаємооцінювання	2-15 тиждень
9	Оволодіння навичками та уміннями при спостереженні	Щотижнево, упродовж семестру
10	Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань	Щотижнево, упродовж семестру

5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі під час вивчення ОК

Поточне оцінювання													Разом за модулі	Атестація	Підсумкове оцінювання	Сума
Змістовий модуль 1 0-20 балів						Змістовий модуль 2 0-35 балів										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	55	15	30	100
3	3	3	3	4	4	5	5	5	5	5	5	5				

Розподіл балів системи ЄКТС за результатами навчання і семестрової (підсумкової) атестації у формі екзамену:

- до 55 балів – за результатами модульного контролю упродовж семестру;
- до 15 балів – за результатами проміжної атестації;
- до 30 балів – за результатами семестрової (підсумкової) атестації.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
59-74		
50-58	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники:

1. Аграрна економіка: навч. посіб. / В. Я. Білоножка, І. І. Мостов'як, В. П. Карпенко, С. П. Полторецький, А. П. Березовський; за ред. В. Я. Білоножка. - Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2016.-418 с. Режим доступу:

<http://lib.udau.edu.ua/bitstream/123456789/5008/1/2016%20%D0%90%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.pdf>

2. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник / В. Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с. Режим доступу:

https://kneu.edu.ua/ua/science_kneu/scientific_schools/agrm/agrm_praci/agrm_prazi/ecpidapk/

3. Олійник Т. Г. Економіка аграрного виробництва: курс лекцій / Т. Г. Олійник, І. О. Мельник, О. А. Горобченко. – Миколаїв: МНАУ, 2019. – 105 с. Режим доступу:

http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5634/1/Oliynuk_Ekonomika%20agrarnogo%20vyrobnyctva.pdf

4. Петрига О. М. Економіка аграрного підприємства: навчальний посібник / О. М. Петрига, Т. І. Яворська, Ю. О. Прус; за ред. О. М. Петриги, Т. І. Яворської. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2016. – 498 с. Режим доступу:

http://clar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/5518/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9E.%20%D0%9C.%20%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%B0%2C%20%D0%A2.%20%D0%86.%20%D0%AF%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%2C%20%D0%AE.%20%D0%9E.%20%D0%9F%D1%80%D1%83%D1%81.pdf

5. Економіка і підприємництво, менеджмент: Навчальний посібник.- 2-ге вид., стереотипне/ [С. М. Рогач, Т. А. Гуцул, В. А. Ткачук та ін.]. – Київ: ЦП «Компринт», 2018. – 722 с. Режим доступу:

http://dglub.nubip.edu.ua/bitstream/123456789/5805/1/Rogach_E%D1%96P_M_2018.pdf

6.1.2 Методичне забезпечення:

Е-курс: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=689>

6.2 Додаткові джерела:

6. Кропивко М. Ф. Напрями реформування системи управління аграрним сектором в умовах децентралізації влади та розвитку євроінтеграційних процесів. Економіка АПК. 2016. № 6. С. 26-37.

7. Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Вітвіцький В. В. Методичні підходи до оцінки підприємницької діяльності в аграрній сфері економіки. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2016. 56 с.

8. Малік М. Й. Актуальні питання диверсифікації виробництва в аграрній сфері. Ефективна економіка. 2012. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1689>.

9. Месель-Веселяк В. Я., Федоров М. М. Стратегічні напрями розвитку аграрного сектора економіки України. Економіка АПК. 2016. № 6. С. 37-49.

10. Перспективні форми організації господарської діяльності на селі: наукова доповідь / [кол. авторів: Ю. О. Лупенко, О. Г. Шпикуляк, В. Я. Месель-Веселяк та ін.]. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2019. 114с.

11. Розвиток економіки сільського господарства України в 2011-2015 рр.: наукова доповідь / [Гадзало Я. М, Лупенко Ю. О., Пугачов М. І. та ін.] ; за ред. Ю. О. Лупенка. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2016. 546 с.

12. Проблеми економіки агропромислового комплексу і формування його кадрового потенціалу: монографія [в 2-х т.]. Т.1 / під ред. Саблука П. Т., Амбросова В. Я., Мазнева Г. Є. Київ: ІАЕ УААН, 2000. С. 514.

13. Прокопа І. В., Бородіна О. М. Взаємопов'язаність аграрного і сільського розвитку / Аграрний і сільський розвиток для зростання та оновлення української економіки: наук. доп. / за ред. чл.-кор. НАН України Бородіної О. М., д-ра екон. наук Шубравської О. В. Київ: НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2018. С. 20–24.

14. Соціально-економічні умови розвитку аграрного сектору / Рябоконт В.П. // Економіка АПК. - 2021. - № 2 - С. 6

6.3 Інформаційні ресурси:

15. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agro.me.gov.ua>

16. Верховна рада України. Офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rada.gov.ua>

17. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

18. Аграрний сектор України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agroua.net>

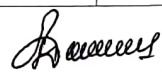
6.4. Програмне забезпечення

Стандартні пакети прикладних програм MS Office

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
ЕКОНОМІКА ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ У РОСЛИННИЦТВІ**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проектної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Рецензент: доцент кафедри захисту рослин

В.М. Деменко

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент: зав. кафедри економіки та підприємництва

С.І. Терещенко